

ĐẠI TƯỚNG

VÕ NGUYỄN GIÁP

VỚI CHIẾN DỊCH

**Điện
Biên
Phủ**

NHÀ XUẤT BẢN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN

Tổ chức công trình xuất bản:

- Đại tá, tiến sĩ   PHẠM GIA ĐỨC
- Đại tá   PHẠM QUANG ĐỊNH
- Đại tá, thạc sĩ   PHẠM BÁ TOÀN
- Đại tá   ĐẶNG VĂN LÂM
- Đại tá   NGUYỄN DUY TƯỜNG
- Đại tá   ĐỖ TẤT THẮNG
- Thượng tá   NGUYỄN ĐỨC HÙNG
- Trung tá   ĐẶNG VIỆT THUY

Đại tướng VÕ NGUYỄN GIÁP

*Điện Biên Phủ là điểm hẹn
mà lịch sử dành cho những
cuộc chiến tranh xâm lược
trong thời đại ngày nay*

Đại tướng VÕ NGUYỄN GIÁP

HỒ CHỦ TỊCH

Gửi cán bộ và chiến sĩ ở mặt trận Điện Biên Phủ

Thân ái gửi cán bộ và chiến sĩ mặt trận Điện Biên Phủ,

Thu đông năm nay, các chú lại có nhiệm vụ tiến quân vào Điện Biên Phủ để tiêu diệt thêm sinh lực địch, mở rộng thêm căn cứ kháng chiến, giải phóng thêm đồng bào còn bị giặc đè nén.

Năm ngoái các chú đã anh dũng chiến đấu, tiêu diệt nhiều địch, đã thắng lợi to. Bác rất vui lòng.

Năm nay, sau những cuộc chỉnh huấn chỉnh trị và quân sự, các chú đã tiến bộ hơn. Các chú phải chiến đấu anh dũng hơn, chịu đựng gian khổ hơn, phải giữ vững quyết tâm trong mọi hoàn cảnh:

Quyết tâm tiêu diệt địch,

Quyết tâm giữ vững chính sách,

Quyết tâm giành nhiều thắng lợi.

Bác và Chính phủ chờ tin thắng lợi của các chú để khen thưởng các chú.

Chào thân ái và quyết thắng

Tháng 12 năm 1953

HỒ CHÍ MINH

HỒ CHỦ TỊCH

*Khen ngợi bộ đội, dân công,
thanh niên xung phong và đồng bào Tây Bắc
đã chiến thắng vẻ vang ở Điện Biên Phủ*

*Quân ta đã giải phóng Điện Biên Phủ, Bắc và
Chính phủ thân ái gửi lời khen ngợi cán bộ, chiến
sĩ, dân công, thanh niên xung phong và đồng bào
địa phương đã làm tròn nhiệm vụ một cách vẻ
vang.*

*Thắng lợi tuy lớn nhưng mới là bắt đầu. Chúng
ta không nên vì thắng mà kiêu, không nên chủ
quan khinh địch. Chúng ta kiên quyết kháng
chiến để tranh lại độc lập, thống nhất, dân chủ,
hòa bình. Bất kỳ đấu tranh về quân sự hay ngoại
giao cũng đều phải đấu tranh trường kỳ gian khổ
mới đi đến thắng lợi hoàn toàn.*

*Bác và Chính phủ sẽ khen thưởng những cán
bộ, chiến sĩ, dân công, thanh niên xung phong và
đồng bào địa phương có công trạng đặc biệt.*

Chào thân ái và quyết thắng

Ngày 8 tháng 5 năm 1954

HỒ CHÍ MINH

MỞ ĐẦU

Nhân dịp kỷ niệm lần thứ 50 chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân tổ chức xuất bản và trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc cuốn sách quý *ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP VỚI CHIẾN DỊCH ĐIỆN BIÊN PHỦ*.

Như chúng ta đã biết, chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ là sự phát triển tất yếu của cuộc chiến tranh cách mạng của nhân dân Việt Nam chống đế quốc Pháp xâm lược và can thiệp Mỹ, là chiến dịch đã diễn ra trên hướng chủ yếu của chiến cuộc Đông Xuân 1953-1954, là trận quyết chiến chiến lược kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến thần thánh của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Cho tới trước chiến cuộc Đông Xuân 1953-1954, cuộc kháng chiến cứu nước của nhân dân ta đã bước vào năm thứ tám. Sau bảy năm tiến hành chiến tranh xâm lược, thực dân Pháp đã bị thiệt hại hơn 300.000 binh lính và sĩ quan. Song với bản chất ngoan cố và hiếu chiến, thực dân Pháp chủ trương tranh thủ thêm viện trợ của Mỹ, tập trung mọi cố gắng đẩy mạnh chiến tranh hòng tìm một "lối thoát vinh dự" bằng thắng lợi quân sự. Chúng đề ra "kế hoạch Nava" mà trung tâm là ráo riết mở rộng quân ngụy, đưa quân ngụy vào làm nhiệm vụ chiếm đóng để rút quân tinh nhuệ ra xây dựng thành một khối chủ lực tác chiến mạnh, tổ chức những trận quyết chiến với chủ lực của ta hòng giành lại thế chủ động, chuyển bại thành thắng trên chiến trường Đông Dương. Kế hoạch đó chia làm hai bước.

Bước 1: Trong Thu Đông 1953 và mùa Xuân 1954, giữ thế phòng ngự chiến lược ở miền Bắc và thực hiện tiến công chiến lược ở miền Nam; đồng thời ra sức mở rộng quân ngụy và tập trung binh lực xây dựng một lực lượng cơ động lớn (gồm 6 sư

đoàn lục quân, 1 sư đoàn quân nhảy dù, tổng cộng là 27 binh đoàn).

Bước 2: Vào Thu Đông 1954 với khối chủ lực cơ động xây dựng xong, tập trung toàn bộ lực lượng chuyển sang phản công chiến lược trên chiến trường miền Bắc, giành thắng lợi quyết định, buộc phía Việt Nam phải điều đình trong tình thế có lợi cho Pháp.

Chính phủ Pháp gấp rút điều quân tăng viện cho chiến trường Đông Dương. Còn Chính phủ Mỹ thì dùng ngay 400 triệu đôla để tổ chức quân nguy ở Việt Nam, quyết định tăng gấp rưỡi viện trợ quân sự cho Pháp (năm 1953 là 650 triệu đôla; năm 1954 là 1.264 triệu, chiếm gần 80% chi phí chiến tranh ở Đông Dương), cung cấp trang bị cho Pháp xây dựng thêm sáu tiểu đoàn pháo, hai trung đoàn thiết giáp, sáu tiểu đoàn vận tải cùng 123 máy bay, 212 tàu chiến.

Từ tháng 5 năm 1953 đến tháng 3 năm 1954, Pháp tăng quân nguy thêm 95.000, tổ chức thành 107 tiểu đoàn, đưa số quân nguy lên cao nhất từ trước đến lúc bấy giờ. Về lực lượng cơ động chiến lược, Pháp tập trung được 84 tiểu đoàn (trong đó có 12 tiểu đoàn được tăng viện từ Pháp, Bắc Phi và Triều Tiên sang). Đến mùa Xuân năm 1954, khối chủ lực cơ động của Pháp lên đến 100 tiểu đoàn bộ binh và 10 tiểu đoàn dù. Tổng số quân địch lên đến 480.000 tên, trong đó quân nguy là 334.000 tên.

Mùa Thu 1953, tướng Nava bắt đầu thực hiện kế hoạch chiến lược trên đây. Bộ tổng chỉ huy quân đội viễn chinh Pháp tập trung một lực lượng cơ động gồm 44 tiểu đoàn ở đồng bằng Bắc Bộ, mở những cuộc càn quét dữ dội ở vùng đồng bằng sông Đuống; đồng thời tăng cường biệt kích, đánh phá vùng tự do của ta. Chúng thả hàng nghìn thổ phỉ xuống Lào Cai, Lai Châu, Sơn La thuộc tây bắc Bắc Bộ. Tháng 7 năm 1953, chúng cho quân nhảy dù tập kích thị xã Lạng Sơn. Tháng 8 năm 1953, chúng rút toàn bộ lực lượng ở Nà Sản (tây bắc Bắc Bộ) về tập trung cho đồng bằng Bắc Bộ. Giữa tháng 10 năm 1953, địch mở chiến dịch Hải âu, huy động sáu binh đoàn cơ động, chín tiểu đoàn pháo, ba tiểu đoàn thiết giáp đánh vào khu vực tây nam Ninh Bình, đồng thời hoạt động nghi binh vùng ven biển Thanh Hóa. Đồng bằng Bắc Bộ trở thành nơi tập trung quân thứ nhất của Pháp. Mục đích các cuộc hành binh này của địch là nhằm chủ động phá trước kế hoạch chuẩn bị hoạt động Thu Đông của Việt

Nam. Chúng đẩy mạnh chiến tranh tâm lý, huênh hoang tuyên truyền cho việc "giành quyền chủ động của chúng".

Đến tháng 11 năm 1953, trong lúc Pháp tưởng rằng chúng đã đạt được một phần mục đích nói trên, thì chúng phát hiện sự di chuyển của quân chủ lực Việt Nam lên hướng tây bắc. Để bảo vệ Lai Châu, che chở cho Thượng Lào, ngày 20 tháng 11, tướng Nava vội vã cho sáu tiểu đoàn nhảy dù đánh chiếm Điện Biên Phủ.

Đây là một cuộc hành binh mới, vốn không nằm trong kế hoạch dự kiến của Nava. Sau đó Nava lại quyết định tăng cường Điện Biên Phủ thành một tập đoàn cứ điểm mạnh, quyết "giữ Điện Biên Phủ bằng mọi giá" và buộc chủ lực của Quân đội nhân dân Việt Nam chấp nhận cuộc chiến đấu với một lực lượng mạnh của quân viễn chinh Pháp ở chiến trường này, hòng tiêu diệt các đại đoàn chủ lực tinh nhuệ của đối phương, gây cho chúng ta những tổn thất nặng, để từ đó, Pháp giành lại được quyền chủ động về chiến lược, đưa cuộc chiến tranh xâm lược phát triển thuận lợi cho phía thực dân Pháp. Đây là một quyết định có tính chất chiến lược cực kỳ quan trọng. Nava chủ quan không hề nghĩ rằng, việc ném sáu tiểu đoàn xuống lòng chảo Mường Thanh ở Điện Biên Phủ và sau đó, quyết tâm đọ sức với Quân đội nhân dân Việt Nam ở đây - lại là sự bắt đầu của một chương bi thảm nhất trong lịch sử xâm lược của quân đội viễn chinh Pháp ở Đông Dương.

Tháng 9 năm 1953, Bộ Chính trị Trung ương Đảng thông qua kế hoạch tác chiến Đông Xuân 1953-1954, giữ vững quyền chủ động đánh địch trên cả hai mặt trận chính diện và sau lưng địch, phối hợp trên phạm vi cả nước và phối hợp với cuộc kháng chiến của nhân dân Lào và nhân dân Campuchia. Cụ thể là:

1. Sử dụng một bộ phận chủ lực mở một chiến dịch tiến công quy mô vừa ở hướng tây bắc Bắc Bộ, tiêu diệt quân địch còn đóng ở Lai Châu, giải phóng hoàn toàn khu Tây Bắc.

2. Phối hợp với Quân đội giải phóng Pathét Lào mở một chiến dịch tiến công ở Trung Lào, tiêu diệt sinh lực địch, mở rộng vùng giải phóng.

3. Dành một bộ phận quan trọng bộ đội chủ lực ở Bắc Bộ, bố trí ở một nơi cơ động, hết sức bí mật, giấu kín lực lượng và sẵn sàng hành động (có thể tổ chức chiến dịch tiến công hoặc chiến

dịch phản công quy mô tương đối lớn), tùy theo diễn biến hoạt động của địch và ý định lúc đó của ta.

4. Đẩy mạnh chiến tranh du kích ở vùng **đồng bằng Bắc Bộ**, hình thành các đợt hoạt động (đôi khi có tính chất chiến dịch của chiến tranh du kích) để phối hợp với các chiến dịch của bộ đội chủ lực, củng cố và phát triển các khu du kích, mở rộng vùng giải phóng ở sau lưng địch.

5. Chuẩn bị lực lượng vũ trang địa phương và nhân dân ở vùng tự do Việt Bắc, Khu 3, Khu 4... sẵn sàng **đánh địch** nếu chúng mở các cuộc tiến công vào vùng tự do.

6. Tập trung phần lớn chủ lực ở Trung Bộ, mở một chiến dịch tiến công lên vùng rừng núi Bắc Tây Nguyên, tiêu diệt sinh lực địch, giải phóng một phần đất đai; đồng thời dành một phần nhỏ chủ lực cùng bộ đội địa phương, dân quân du kích và nhân dân chuẩn bị sẵn sàng đánh địch để bảo vệ vùng tự do Liên khu 5.

7. Đẩy mạnh chiến tranh du kích trên chiến trường Nam Bộ, Cực Nam Trung Bộ, Bình - Trị - Thiên tranh thủ tiêu diệt từng bộ phận nhỏ quân địch, mở rộng khu du kích và sẵn sàng chiến đấu bảo vệ vùng tự do ở Khu 9.

Giữa tháng 11 năm 1953, bộ đội chủ lực của ta **bắt đầu** tiến quân theo hướng chiến lược đã lựa chọn: chiến trường rừng núi phía tây. Ngày 10 tháng 12 năm 1953, đại đoàn 316 mở đầu chiến dịch tiến công trên hướng Lai Châu. Chiến cuộc Đông Xuân 1953-1954 bắt đầu. Bằng đòn tiến công thứ nhất, các đơn vị Quân đội nhân dân Việt Nam qua hơn 10 ngày đêm chiến đấu đã tiêu diệt trên 20 đại đội địch, giải phóng Lai Châu, uy hiếp Điện Biên Phủ từ phía bắc. Đại đoàn 308 cấp tốc tiến quân, tăng thêm lực lượng bao vây địch ở Điện Biên Phủ. Nava buộc phải điều thêm lực lượng lên Điện Biên Phủ. Đến cuối tháng 12, địch ở đây đã từ sáu tiểu đoàn lên đến 12 tiểu đoàn. Như vậy sau đồng bằng Bắc Bộ, Điện Biên Phủ trở thành nơi tập trung binh lực thứ hai của địch. Kế hoạch tập trung binh lực của Nava bắt đầu bị phá vỡ.

Ngày 21 tháng 12, quân ta mở đầu chiến dịch tiến công ở hướng Trung Lào. Hai trung đoàn của Việt Nam phối hợp với lực lượng của Quân giải phóng Pathét Lào mở đòn tiến công thứ hai của chiến cuộc Đông Xuân, qua năm ngày đêm **chiến đấu** đã áp đảo quân địch, tiêu diệt bốn tiểu đoàn, giải phóng thị xã Thà